

Označení Velká Morava se v dobových zprávách z 9. století neobjevuje. Píše se v nich o Moravanech, zemi Moravanů, o Rastislavově zemi, nebo Svatoplukově zemi.

První dochovaná písemná zmínka o Moravanech pochází z roku 822 n. l. Tehdy se zástupci Moravanů zúčastnili setkání s franským králem Ludvíkem ve Frankfurtu nad Mohanem, kam mu přivezli dary.

V roce 846 n. l. porazil franský král Ludvík moravského knížete Mojmíra a na jeho místo dosadil jeho synovce Rastislava, kterého považoval za svého vazala.

V roce 855 n. l. uspořádal franský král Ludvík vojenskou výpravu na Moravu. Chtěl potrestat knížete Moravanů Rastislava, který podle něj neplnil své vazalské povinnosti. Frankové však byli poraženi a Moravané na oplátku podnikli vojenskou výpravu na území Franků.

V roce 863 n. l. požádal moravský kníže Rastislav papeže o vyslání učitelů, kteří by na Moravě vyučili křesťanské kněze. Rastislav tím chtěl omezit vliv franckých kněží na Moravě. Papež však odmítl, a tak Rostislav požádal o totéž byzantského císaře. Ten souhlasil a poslal na Moravu Konstantina a Metoděje. Tito dva bratři na Moravě vyučili na dvě stě místních kněží. Pro tento účel vytvořili dokonce nový jazyk a písmo (staroslověnštinu a hlaholici).

V roce 874 n. l. byl ve Forchheimu ve Franské říši uzavřen mír mezi franským králem Ludvíkem II. a moravským knížetem Svatoplukem. Svatopluk slíbil Ludvíkovi věrnost a placení tributu.

V roce 880 n. l. vydal papež listinu, v níž potvrdil, že Morava a její vládce Svatopluk jsou podřízeni pouze jemu a nikomu jinému. Moravanům také dovolil v kostelech používat staroslověnštinu (obvykle se totiž používala latina nebo řečtina). Metoděj byl potvrzen arcibiskupem Moravy.

V roce 885 n. l. byli z Moravy vyhnáni všichni moravští kněží. Moravský kníže Svatopluk pravděpodobně usoudil, že podporovat kněží, kteří hovoří jiným jazykem a používají jiné písmo, než je zvykem ve Francké říši, je nepraktické.

Po roce 906 n. l. se v dochovaných zprávách o Moravě již nepíše. Archeologické nálezy z té doby naznačují vojenskou porážku Moravanů, pravděpodobně v boji s Maďary.